

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 12 fr.
 Fél évre 6 fr.
 Negyed évre 3 fr.
 Egy hónap 1 fr.

Vidékre postán küldve:
 Egész évre 14 fr. — kr.
 Fél évre 7 fr. — kr.
 Negyed évre 3 fr. 50 kr.
 Egy hónap 1 fr. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Szerkesztőség:
 Főter, Hermann-udvar 1. emelet,
 a külső folyosón.

Bérmontellon leveleket csak ismert
 kézi fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
 Főter, a törvényszék melletti Neumann-
 háznak utcára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjsabály szerint.
 Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
 utáni szám 3 kr.

A császár akarja.

Arad, szept. 3.

Sándor fejedelem, valószínűleg Vilmos császárnak és atyjának tanácsára egy hódolattal teljes sürgönyt intézett a csárhoz. De a minden oroszok czárja engesztelhetetlen marad a bolgár fejedelem elleni gyűlöletében. Azt feleli neki, hogy nem helyeselheti Bulgáriába való visszatérését, mert előre látja a végzetes következményeket, melyeket az a már a nélkül is eléggé megpróbált országra maga után fog vonni.

De hát ki idézte fel ezt a helyzetet Bulgáriában? A fejedelem nem, mert népe és hadserege szerette, s diadallal viszi vissza székvárosába. Mindenki úgy tekintett rá, mint a ki Bulgária újjateremtésére és népe boldogítására van hivatva. Alig néhány hónapja éppen a legnehezebb körülmények között magaslott ki. Mikor mások talán fejüket vesztették volna, az ő találmányosága és vitézsége váratlanul lepte meg a világot, s a 28 éves fiatal ember előbb bámolatba ejtett, aztán megnyert még bennünket magyarokat is, noha érdekeink és Szerbia iránt érzett barátságunk a szerb fegyverek diadalát ohajította volna. Így volt ez egész Európával. A siker hat, s mindenki rokonszenvvel nézett Bulgáriára.

Oroszországnak azonban éppen az nem tetszett, hogy Sándor ilyen fényes sikert ért el, mert orosz támogatás nélkül érte el, s a háboru után sem mutatott hajlandóságot arra, hogy utkaparója legyen az oroszok Konstantinápoly felé. Megkezdte tehát Pétervárról az aknamunkát. Az orosz hatalom megszokta már a megvesztegetések pokoli mesterkedéseit más államok területén, más államok alattvalóinak az állami hatalom ellen való szításával üzni. A rubel dolgozott hatalmasan Bulgáriában, s mégis a fehér czár beszélt most ama szomorú állapotról, a melyben Bulgária jelenleg sanyálódik.

Sándor fel akarta emelni népét a semmiből, de az oroszok csak olyan bolgár nép kellene, mely térden kúszik a császár arczépe elé.

A császár a fejedelemhez intézett válaszában föntartja magának annak megítélését, a mit neki atyjának tisztelt emléke, Oroszország érdeke és a kelet békéje parancsol!

Egymás mellé teszi a két összeférhetlenséget: Oroszország érdeke és a kelet békéjét. És a béke meg lenne, ha Oroszország vesztes maradna. De

Oroszország Konstantinápolyt akarja. Ez az orosz érdek, s Isten óvjon attól, hogy az az érdek győzzön. Addig tele lenne az egész kelet olyan koponya-pyramisokkal, amilyeneket Verescsagin borzalmat keltő képein láttunk. Vér és minden népek pusztulása jelölne az utat Konstantinápolyig.

Ezért nem tűri Oroszország, hogy a balkáni népek némi önállóságra verődjenek. Ezért szeretné Milán trónját is megdönteni. Neki már rég szálka a szemében Szerbia erősödése is.

Az utóbbi események elég világosan megjelölik az utat, melyen az orosz befolyás gyöngítésére a keleten haladni kellene. Mióta a szerb és bolgár népek visszanyerték függetlenségüket, az orosz politika tért kezdett veszteni a keleten.

A nyugat-európai diplomácia feladata lenne most oda hatni, hogy ebből az államcsínyből Oroszországnak haszna ne legyen. De várhatjuk-e ezt a diplomatiától?

Kevés a remény, mert úgy látszik, hogy Németország cserben hagyja Sándort. Pedig csak akkor lesznek a következmények végzetesek nemcsak Bulgáriára, de talán mireánk is, ha a császár akarata győz.

Hogy ilyen körülmények közt mi hirt hallhatunk holnap Bulgáriából, azt bajos lenne megmondani. A császár ugyan azt mondja, hogy nem avatkozik addig semmibe Bulgáriában, a míg Sándor ott marad. De maga ez a mondás a legerősebb beavatkozás.

Az új közigazgatási törvény, a főispánok és a főispáni titkárok. A „Magyar közigazgatás” értesítése szerint a törvényhatóságokról szóló 1886. XXI. törvénynek a főispánokra és a főispáni titkári állások szervezésére vonatkozó rendelkezései, — a mint az a törvény indoklásában említve van, — csak 1887. év január 1-jével lépnek életbe, t. i. a főispánok csakis jan. 1-től fogják huzni a törvény értelmében kiszabandó fizetéseket, s ugyanazon naptól kezdődőleg fognak szervezni a törvényhatóságok egyhármadszékében a főispáni titkári állások. A főispáni fizetések, mint értesülünk, az 1887. évi belügyminiszeri költségelölírányzatba már az új törvényben foglalt rendelkezések alapul vétele mellett és arra való tekintettel vannak felvéve, hogy áll-e az illető törvényhatóságban a főispánok természetben lakás rendelkezésére. Hogy melyek maradjanak, illetőleg legyenek egyesített főispánok, az iránt is intézkedés fog történni az év vége előtt. Főispáni titkári állás az időszerint 12 főispán mellett van szervezve

és pedig Abauj-Torna, Bács-Bodrog, Bereg, Brassó-Szeben, Fogaras, Hajdu, Hont, Kis-és Nagy-Küküllő, Nógrád és Nyitra, Pest-Pilis. Solt és Kis-Kun, Pozsony, Szolnok Dobokamegyék főispánjai mellett, ezek most az új törvény rendelkezéseinek megfelelőleg újabb szervezettek, s ezekhez az első évben még mintegy 15 egészen új főispáni titkári állás fog betöltetni.

Személyváltozások a felsőbíróóságok körében. Mint a „Jogtudományi Közlöny” értesül, Mihajlovits Miklósa a kir. tábla elnöke is beadta nyugdíjaztatása iránti kérelmét. A kir. táblától e szerint elmegy Mihajlovits és Karap, a kir. curiától Szabó Samu és Lukács Ignác. Csémegi Károly, mint ugyanazon lap írja, egyelőre szabadságot fog kérni fél évre s a telet déli éghajlat alatt tölti; ha ezen idő alatt egészsége helyre nem állana, kénytelen lesz ő is nyugdíjaztatása iránt megtenni a kellő lépéseket. Szó van ezeken kívül arról, hogy a kir. tábla kereskedelmi tanácsának egyik kitünő tagja szintén betegeskedés folytán megvált munkakörétől.

A szerb egyházi congressusról Újvidéken híre jár, hogy Karlovczára fog egybehívattani, ha a congressus költségeire szükséges adók október 27-ig befolyának.

Budavár visszavételének emlékünnepe.

— szept. 3.

Budavár ünnepének második napja tegnap folyt le a fővárosban és ezzel az ünnepélyek elérték tetőpontjukat. A házakat mindenfelől fellobogózták, az utcáskorokon díszegyenruhás rendőrök álltak, s a fogatok felvonulása már kilenc órákor megkezdődött. A lánchidon már kora reggeltől fogva özönlött át a nép Pestről Budára. Az egész Albrecht-ut mentén strúti tömegben állott a közönség. A díszesnél-díszesebb fogatok egymást érték, s a kiválóbb államférfiakat és küldötteket zajosn megjelénétek.

A vár csendes utcáit felverte az élet. Ős Buda régen nyújtott oly mozgalmas képet, mint ezuttal. A Nándor-tér, mely lobogókkal, lombokkal és füzérekkel igen lízeseben volt felszítve, képezte a közönség érdeklődésének központját. Itt volt a tér közepén felálltva az a díszes, drapériákkal bevonat sátor, a hol a szónokok tartották meg beszédeiket. A helyorségi templom oldalalát zöld füzérekkel, galyakkal vonták be, s ablakaiban zászlókat helyeztek el.

A tér közepén az ünnepélyrendező bizottság megkeresésére, a téraparancsnokság 3 század gyalogságot állított föl, mely időnként soroztat adott. A csapatok mögött állt a katonai zenekar is, mely az ünnepély kezdetén és végén a néphymnuszt játszotta.

Az ünnepélyes szertartás a helyorségi templomban délelőtt 9 órákor kezdődött. Akkor már a templom zsufoltság megtelt, sőt sokan voltak, akik be sem juthattak. A forróság oly nagy volt, hogy sokan kénytelenek voltak távozni.

Magát a templom belsejét nem díszítették föl, de annál díszesebb tette a megjelenő társaság. Azok közül, kik a tegnapi díszlételen jelen voltak, senki sem hiányzott,

a király Ő Felségét kivéve, kit elfoglaltatása tartott távol az ünnepélytől. Az első padosorok a bibornokoknak, a minisztereknek és az állami főbb hivatalnokoknak tartották fenn. A kívül álló közönség Trefort Agost, Szápáry Gyula gróf, Széchenyi Pál gróf, Kemény Gábor báró, Fabiny Teophil és Bedekovich Kálmán, Orszay Béla és Fejérváry Géza báró minisztereket, továbbá Simor, Haynald és Miholovics érsekeket, Bylandt-Rheidt közös hadügyminisztert, Andrássy Gyula grófot, Schmiel és Gabriányi tábornokokat, Zichy Antal grófot Fiume kormányzóját, Khuen-Héderváry Károly gr. horvát bán stb. élénken megjelénéte. Különösen lelkes volt a tünemény, mikor a porosz katonai k u d ö t t s é g megérkezett és távozott. Az urak katonai díszegyenruhájukat viselték. A Budavár visszafoglalásában részt vett ösok utdai számára a templomban külön padosorokat tartottak fenn. Egymás mellett foglaltak helyet.

A különböző hatóságok és egyleteken kívül ezuttal az orsz. honvéd egyesület is képviseltette magát.

Az ünnepélyes szertartást Simor János bibornok hercegzrimás tartotta, fényes segédlet mellett, melyben a Budapesten időző püspöki kar tagjai közül ketten vettek részt. A primásnak a mise alatt Zalka és Schlauch püspökök assistáltak, Pellet és Steiner kanonokok voltak a diaconusok, Romeiser, Wolafka, dr. Tanko a ceremonáriusok. Az oltár melletti székeken a kalocsai és a zágrábi érsek, Császká, Dulánszky, Schusster, Váli, Pavel püspökök és Vaszary János főpátp foglaltak helyet.

A primást a püspökök fogadták, s ők kísérték az oltár elé. A zenekar ez ünnepélyes alkalommal előadta Zsaskovszky Endre Szent-István napi miséjét. A magán énekeszreket Farkas Ilona kissasszony, Beuza Anna asszony, Bodor Lajos és Dalgy Lőrincz énekeltek. Mellettkül beszúrták a Szent-István királyról szóló „Ah hol vagy magyarok tündökölő istene” kezdetű régi magyar egyházi éneket, továbbá az 1508. évből való „Oh dicső szép kincs, kibem semmi gyálasat nincs” éneket, az 1651-ből való és a Boldogságos szűz Máriáról szóló éneket, az „Imádak téged elrejtett istenséged” kezdetű dalt, és végül az 1651-ből való „Üdvöz légy szent test, szűztől ki született.” A régi énekeket vegyes karra Bogisich Mihály prépost-plébános írta át.

Az ünnepélyes szent mise után Simor János hercegzrimás, a jelen voltak feszült figyelműen közt tartotta meg nagy szónoki erővel előadott egyházi beszédét.

Közel háromnegyed óráig beszélt az agg főpap. Magyarországnak — ugymond — a múltban két hatalmas ellensége volt. 1241-ben mint a sásákk özönlőitök be hasznákba a tatárok, a Sajnál megverték a magyar hadsereget s két esztendő alatt tökéletesen szétlakták azt, a mit a magyarok pár száz év alatt alkottak. Ez a pusztítás hasonlított a dalú viharhoz, a pusztító jégeöböz, amely ha elmúlik, az égből ismét tisztára derül. Az országot kiheverte a bajt és újra feltámadt. — Másik ellensége a magyarnak a török volt, amelynek törekvése oda irányult, hogy az országot rabiga alá hajtssa. 1541-ben sikerült cselel bevenniök a magyarok féltett kincsét, Budavart.

És ha hosszú csaták után sikerült a keresztényeknek egyik-másik várat a magyarok részére visszahódítaniok, de Budavár vissza-

foglaltásával mindig kudarcot vallottak. Mert a törökök tudták, mily nagy fontossága, jelentősége van Budának. A „proféta előcsarnok”-nak nevűt szerencsésen a leggyeesebb török fővezért rendelék is, ki nemcsak Budának parancsnoka, de Magyarország helytartója is volt.

A hazának ez a második ellensége, a török, sokkal veszélyesebb volt, mint az első, a tatár. Pusztított nemcsak külsej, de bensőleg is; méreg gyausnt hatott. Állami, társadalmi haladásról szó sem lehetett és a magyarok kezdték a rabasztól szabadságnak tekinteni. — Abban, hogy a magyaroknak, illetve a keresztényeknek sikerül visszafoglalniok Buda várást, — két ténnyel működött közre. Az egyik XI. Ince páp akinek buzgólkodása és áldozatkészsége küll mi sem történhetett volna, — a másik tényező I. Lipót császár és király, római birodalmi császár. — Összehasonlítva azután a török uralom előtti és utáni helyzetet, majd áttér a királyra, a király iránti szeretetre, akinek élete — ugymond — a népeké.

Az emelkedett végű beszéd után ismét felhangzottak a régi magyar templomi énekek. A jelen voltak kivonultak a Nándor-térre, melyet egy ezred közös hadseregbeli legénység és felszázad honvédség zárt el. A katonaság soroztával és a zenekar a néphymnuszt fogadta a templomból kivonuló vendégeket, kik a templom nándortéri részén levő csinosan díszített emelvényen foglaltak helyet. Ezzel szemközt volt felállítva egy mindenféle cifraszaggokkal díszített sátorozott alkotmány a szónokok részére.

Budai dalárda rendezette a Hymnus, melyet kalaplevéve hallgattak végig, aztán Gerlóczy Károly polgármester mondta el messzire hallatszó hangon tündözö beszédét.

Háromsoros éjlen hangzott el a Gerlóczy beszéde után.

A dalárda ismét elénekelte a Hymnus egy versszakát, mire Havas Sándor fővárosi bizottsági tag lépett az emelvényre, és tartotta meg emlékbeszédét.

E közben az emléktábla a közönség lelkes éljenzése közt lelepleztetett.

Az emléktáblán felül közepén a nemzeti cimzer látható két oldalt pálmákkal, a parkány közepén a kettős apostoli kereszt, két oldalt a győzedelmes hadak zászlóival, alól pedig török fegyverek között látható Budapest főváros cimere. Kerete mauthauseni csizolatlan gránit, a tábla pedig fekete bajor sereimth s rajta e szavak olvashatók: „Budapest főváros a hősök emlékének, kik I. Lipót király idejében lotharingiai Károly és II. Miksa Emanuel vezérek alatt 200 év előtt Budavart a törököktől visszaváiták. — 1886 szeptember 11.” Az emléktábla leleplezése után a budai dalárda a szózatot énekelte el, a mit a közönség kalaplevéve hallgatott végig. Az ünnepélynek pompás idő kezezett. A nap heve nem volt képes megirgítani a tömeg sorát.

A fogatok elvonulását az Albrecht-utón nagy közönség nézte, s a rokonszenves tünemények ezuttal is megújultak. Az ünnepély 11 óra tájban ért véget.

A főváros által a vendégek tiszteletére adott ünnepi banketten mintegy 60 meghívott vett részt. Ott voltak Trefort, Szápáry, Széchenyi, Fabiny, Kemény miniszterek, gr. Bylandt-Rheidt közös hadügyminiszter, Bécs város küldöttsége, Perczel Béla curiai elnök, Bojanow

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája

(Szeptember 4.)

Rizsporért — zsebkendő.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Hej be gyönyörű teremtés is volt Bosta Agnes annak idejében. Elzolt 20 évvel látam meg először a Cser-ligetben, hol a közönségi éjjeli ör elégtű subájának kijavítása czéljából egy tombolával egybekötött táncvigalmat rendeztek.

Magas karsu alak volt, arca a feslő rózsához hasonlított, fekete szemei úgy ragyogtak mint a hajnali csillag, s éjszotét hájába oly jól illett a gránit virág! Valóban a szépség remeke volt, melyhez hasonlót a festő esetje még elő nem állított.

Hany férfiszív dobant meg érte titokban, s hány női szívbe firkóztott be az irigység a szép angyal látásra.

A táncvigalmaknak és minden néven nevezendő társas összejöveteleknek ő volt ünnepelő királynéja; mint a méhek a virágot, úgy rajzották körül őt az udvarlók s boldog volt, ki tőle egy mosolyt, egy kézzoritást nyerhetett.

Megvallom őszintén, hogy magam is szerelmes voltam belé, pedig alig lehettem akkor 18 éves. Ebben a korban az ember még az ábrándok világában él, akkor kezd ébredni az a szunnyadó érzés, amit szerelmennek neveznek. És ez a kamaszkorban levő fiatal emberek közt mai napig már valóságos járvány, hiszen önök is olvash. „Ak ezeltől pár hónappal a hirlapokból, hogy Bostonban 4 1/2 hónapos Lindiey Andrev mamájának nagy bubánatára megszoktette szoptatós dajkáját.

Tehát szerettem én is, de életem sorodva vettem észre, hogy Agnes egy mérnökött, tálat kegyére, ki igen jó tánczos s a mellé, a tulságig bőbeszédű volt.

En pedig nagyon rossz tánczos voltam, legfeljebb a „Búsul a lenygel”-t és a „Haláripát” jártam el kifogástalanul.

Elhatároztam tehát magamban, hogy bármí uton-módon véget vetek a kínos bizonytalanságnak, mely lelki nyugalmamat háborgatta, s meg tudom tőle, hogy viszonzó-e szerelmemet vagy nem?

Személyesen kérdést intézni hozzá nem volt bátorságom, mert ha esetleg a kerti lugasban együtt ülünk, beszéd helyett folyton hallgattam, vagy olyanokat sóhajtottam, hogy a nyárfa csak úgy hajlongtak ide-oda.

Hosszas tündős után végre egy gondolatom támadt. O bárcsak ne támadt volna, mert az volt szerelmemnek megrogtója!

Közleget január 21-ike. Tudtam, hogy akkor lesz Agnes névnapija, meglepem valami ajándékkal egy nyilatkozó levél kíséretében, melyben határozott választ fogok kérni.

Ajándékkal, ajándékkal, de mivel? ez volt a kérdésem kérdése. Elmentem az ékszerészhez, egy lékköves aranygyűrűt, mely tetszésemet nagyon megnyerte, 30 frtot kért érte, míg egy művészeleg kiállított broche 10 frtba került s nekem nem volt több a zseben 55 krnál, s azt is kölcsön kértem a mérnökölt.

Tudtam jól, hogy a nők nagy előszere-ttel viselgetnek minden toilette czikk iránt. Elmentem a gyógyszerárba s vásároltam 50 krért egy doboz rizsporert és 5 kr. árá bécsi rongyot, s mindezeket szépen besomagolva elküldöttem Agnesnek a következő levél kíséretében:

Kedves Nagysád!

Már körülbelül ide s tova 6 hónapja lesz, hogy Nagysádat megismerini szerencsés voltam. És ezen idő óta egy kimondhatlan érzés marcangolja bensőmet. Valahányszor Nagysád jut eszembe, elmúlik minden étvágyom. Érzem, hogy szeretem, imádom, s ha Nagysád hasonló érzéssel van irántam, úgy kérem nyilatkozzék s én a világ legboldogabb halandója leszek. Fogadja becses névpapjára legjobb kívánataimat az ide melékelt ajándékkal együtt.

Imádója:
N. N.

Türelmetlenül lestem a választ, mely másnap megérkezett, nagy meglepetésemre az általam küldött csomaggal együtt, melyhez egy nagyobb pakk volt mellékelve.

A válasz így hangzott:
„On egy ostoba birka, a milyent még életemben nem láttam. Ha rosszul érz magát, hivatssa a baromrosvot. Itt küldöm ajándékát, s mellé én is csatoltam valamit, mely utóbbit kívánom, hogy igen sokáig használja.”

Szomorodott szívvel bontottam ki a pakkot, s egy tucsat ordinár zsebkendőt találtam benne.

Őt én szerencsétlen; tiszta jó szándékom félre érte.

Másnap levelet kaptam a mérnököltől, melyben jegyesének megsértése miatt elégtételt kér.

Azonnal rohantam az árvaszékhöz s ott pár nap előtt benyújtott nagykorúsítás iránti kérvényemet visszavontam, s keresztlevélemet elküldöttem a mérnököhöz, azon izennel, hogy láthatja, miszerint még kiskorú vagyok, s ennél fogva a párbajból semmi sem lehet.

De megfogadtam, hogy többé soha senkinek sem veszek ajándékot.

Proféta.

doja leszek. Fogadja becses névpapjára legjobb kívánataimat az ide melékelt ajándékkal együtt.

Imádója:
N. N.

Türelmetlenül lestem a választ, mely másnap megérkezett, nagy meglepetésemre az általam küldött csomaggal együtt, melyhez egy nagyobb pakk volt mellékelve.

A válasz így hangzott:
„On egy ostoba birka, a milyent még életemben nem láttam. Ha rosszul érz magát, hivatssa a baromrosvot. Itt küldöm ajándékát, s mellé én is csatoltam valamit, mely utóbbit kívánom, hogy igen sokáig használja.”

Szomorodott szívvel bontottam ki a pakkot, s egy tucsat ordinár zsebkendőt találtam benne.

Őt én szerencsétlen; tiszta jó szándékom félre érte.

Másnap levelet kaptam a mérnököltől, melyben jegyesének megsértése miatt elégtételt kér.

Azonnal rohantam az árvaszékhöz s ott pár nap előtt benyújtott nagykorúsítás iránti kérvényemet visszavontam, s keresztlevélemet elküldöttem a mérnököhöz, azon izennel, hogy láthatja, miszerint még kiskorú vagyok, s ennél fogva a párbajból semmi sem lehet.

De megfogadtam, hogy többé soha senkinek sem veszek ajándékot.

Proféta.

Azonnal rohantam az árvaszékhöz s ott pár nap előtt benyújtott nagykorúsítás iránti kérvényemet visszavontam, s keresztlevélemet elküldöttem a mérnököhöz, azon izennel, hogy láthatja, miszerint még kiskorú vagyok, s ennél fogva a párbajból semmi sem lehet.

De megfogadtam, hogy többé soha senkinek sem veszek ajándékot.

Proféta.

Azonnal rohantam az árvaszékhöz s ott pár nap előtt benyújtott nagykorúsítás iránti kérvényemet visszavontam, s keresztlevélemet elküldöttem a mérnököhöz, azon izennel, hogy láthatja, miszerint még kiskorú vagyok, s ennél fogva a párbajból semmi sem lehet.

De megfogadtam, hogy többé soha senkinek sem veszek ajándékot.

Proféta.

Azonnal rohantam az árvaszékhöz s ott pár nap előtt benyújtott nagykorúsítás iránti kérvényemet visszavontam, s keresztlevélemet elküldöttem a mérnököhöz, azon izennel, hogy láthatja, miszerint még kiskorú vagyok, s ennél fogva a párbajból semmi sem lehet.

De megfogadtam, hogy többé soha senkinek sem veszek ajándékot.

kaira tapadnak. Ez a gondolat örültt tesz; a bizonyosság téged és engem menthetetlenül a végromlásba sodorna.

„A tavasz csak azóta van rám hatással, mióta benned megtestesülve látom, de azért legkevesebb sem vagyok hajlandó annak legkisebb virágát is egy harmadiknak átengedni. Tudom, hogy ez a Gosz Gyula eseng utánad, és törekszik életem egyetlen boldogságát elrabolni.

„Est elnézhettem addig, míg érzelmeidről biztos voltam. Reszketek a pillanattól, mikor ez iránt már nem leszek biztos! Sokkal borzasztóbb boszut tognék állani, mint a halál. És most elengedem kérdésemet feleletetted. Lásd, hogy nagylelkű is tudok lenni. Ne fogadd el többé az embert, a kinek művészi hálójába belebonyolodtál; ne beszélj többé vele és én mindent el akarok felejteni.”

A forró szenvedély, mely Henrik vonasából, szavából és egész lényéből szólt, nem maradt hatástalanul Ilonára. A férfinak hatalmasan előtört szenvedélye majdnem mindig uralja a női kedélyt és Ilona ily jelenetet még sohasem élt át.

„Nincs okod aggodalomra”, mondá, miután ismét magához tért, „kötelességemet egy pillanatra sem fogom elfeledni.”

„E szerint kivoltál a kísértésnek téve, hogy azt megszéd?” szólt Henrik újra felhangoló vadssággal. „Vagyis nagy lemondásba kerül a kedves Gyula urra való gondolatról lemondanod? Válaszold hát, mondj nemet, ha képes vagy becsülettel ezt tenni! Te hallgatsz? No majd fogsz beszélni; nemde Ilona, kedves Ilonám, te szivednek e titkát szívesen és önként fogod velem közölni?”

Hangjának csengése egészen átváltozott. Henrik nyugodtan beszélt és csak szemében égett simultakllona fehér, puha karjain és jobbja hízlegzőn simogatta homlokát.

Könnyű borzadály rázkodtatta meg Ilona testét.

„Szabad kérdenem?” szólt Henrik.

„Kérdezz!”

„Mondd meg tehát, hogy Gosz Gyula urat tényleg oly gyengéden szeretted, mint azt Angela állítja?”

„Az ajkák göröcsös rángása mutatta, hogy Ilona igyekezett a választ visszatartani.

„Parancsolom, hogy beszélj!” szólt Henrik erőlyesen.

„Igen, szeretem őt!” susogta Ilona.

„Egy erőszakal élymott kiáltás hallatszott az esti esendben. Henrik minden mesterséges önuralma nem volt elég hatalmas annak elfojtására.

„Es én nem hittem!” szólt halkan.

„Mindent meg kell mondania. Kényszeríteni akarom, még ha a megerőtletés minden idegeimet szttápné is!”

„Ismersz engem, Ilona?”

„Igen, te liling Henrik, jegyesem vagy.”

„Mennyire tévedhet az ember! Nézz rám, Ilona. Hisz én Gosz Gyula vagyok, szived barátja, ki előtéd annyira kedves.”

„Egy pillanatra Ilona kimeresztette szemét, aztán mintha derültség áradt volna el szép arcán.

„Igaz, mondá, te Gyula vagy! Még csak most ismerlek meg.”

„Es szeretsz még?”

„Nagyon!”

„De völegényedet, ezt az utálatos Henriket épp úgy gyűlölöd, mint engem szeretsz?”

„A leány arca elsötétedett.

„En — félek tőle.”

„Csak azért nyújtod neki kezedet, mert félsz tőle?”

„Csak azért, mert félek.”

„Gondolkodjál, Ilona; talán találsz még más okot is?”

Látható volt, hogy Ilona fejét törte, de agya csak nehézségesen és lassan működött.

„Talán”, segített neki a bankár, „mert atyád is akarja?”

s k y főcsonl, gr. A n d r á s y Gyula, gróf Széchenyi Antal, Zsigmond, Eszék és Fiume városok, képviselői, Turóczy tábornok, G a b r i a n y i tértanárak, R e s c h őrnagy szárnysége, T ö r ö k főkapitány s a magyar tört. társulat tagjai közül Szilárdy Sándor, Mailáth Béla stb. Az első áldomást — mint már táviratilag jeleztük, — R á t h főpolgármester mondta a király Ö Felségére, valamint a monarchia szövetségére, Vilmos császárra, éltetvén őt, mint az európai béke fenntartóját, B y l a n d t-R h e i d t gr. hadügyminiszter Budapest fővárosra emelte poharát, kifejtve, hogy a kétszáz év előtti romokból, a háború és nyomor által meglátogatott testvérvárosból oly főváros fejlődött, a melynél szebbet még a képzelet sem alkothat. K e m é n y Gábor b. köszöntetét fejezte ki a német császárnak, hogy azon közös események és érdekek méltánylására, a melyért őseink ez-éltől 200 évvel ezelőtt szilárd, hatalmas világtörzést hoztak, melynek részéről fényes képviselést küldött az ünnepélyre. Poharát a német hadsereg jelenlévő tagjaira emelte. S e h l i t i n g vezérőrnagy a német királyi küldöttség vezetője, nagyhatású beszédében fejtegette a történelmi események fontosságát. Azt jötték ok, hogy az ünnepélyekhez szerenest kívánjanak. A porosz király gondoskodott róla, hogy mi — ugymond — igazi utódai legyünk azoknak, akik kétszáz év előtt itt voltak. Küldöttségünk közül ketten előzetes hoznak azon zászlókat, a melyek 200 év előtt a budai résen áthataltak, a legregibb ezredék zászlóit, a melyek a porosz hadsereg dícsőségét. Más két küldött egyidejűleg habérlevelet tesz azon ósok sírjára, akik Buda ostromában elestek. (Viharos éjlenzés.) Kívánja, hogy a feyverbarátság a két állam között sokáig tartson és élteti a magyar királyi ságot és szövetségét. G e r l ö c z y alpolgármester a bécsi küldöttségre emelte poharát. S t e u d e l bécsi alpolgármester utalva arra, hogy a szabadság basisán alapszik a magyar nemzet. élteti Budapestet, a haladás eszméjét, mely azt igazgatja és a két főváros közös összeműködését az osztrák magyar monarchia javára. O r s z á g h Sándor a horvát bánért a zágrábski fímet küldötték ívott. K u e n e H é d e r v á r y gr. bán a szabadság eszméjét éltette. R á t h főpolgármester végül B o j a n o w s k y német consul és a magyar kormányt köszöntette föl, a melynek jelenléte az ünnepélynek imponans nyomatékot jelleg kölcsönzött. A lakomán igen derült hangulat uralkodott.

Külföld.

Egymásra toluó válságos hírek

teszik naponta feltétlenül érdekessé a bolgár kérdést. E hírek válságos volta első sorban Sándor fejedelemre vonatkoznak, ki végre megszólaltatta a czárt és annak feleletéből — körülbelül — ítéletét hallotta meg.

Lapunk tegnapi távirata röviden jelezte, hogy a czár nem helyeselteti Sándor fejedelem visszautazását Bulgáriába.

A fejedelem és a czár erre vonatkozó sürgönyváltását a következőkben adjuk:

S á n d o r fejedelem távirata így hangzik: „Sire! Míntán országom kormányzatát újra átvetem, bátorodom Felségednek hódolatteljes köszönetemet kifejezni azért, hogy Felségednek ruszcski képviselője fogadtatásomnál hivatalos jelenléte által a bolgár népek megmutatta, hogy a császári kormány a szemelyem ellen intézett forradalmi cselekedetet nem helyeselteti. Együttal kérem Felségedet, engedje meg, hogy D o l g o r u k o f f herceg-tábornoknak, mint rendkívüli követnek Bulgáriába küldetéséért legmélyebb köszönetet fejezzem ki; mert a midőn a törvényes hatalmat újra kezembe ragadom, első dolgom, hogy Felségeddal azon szilárd elhatározásomat tudassam, hogy minden áldozatra kész vagyok, csak hogy Bulgáriát Felséged nagyilek szándékainak megfelelőleg kimentsem abból a komoly és válságos hely-

zétből, a melyben szenvedek. Kérem Felségedet, hatalmazza föl Dolgorukoff herceget, hogy közvetlenül és melőbb velem érintkezésbe lépjen és én szerencsésnek fogom magam érezni, ha Felségednek kétségbe nem vonható bizonyítékát adhatom azon változatlan hódolatomnak, melylyel Felséged magas szemelye iránt viseltem. A monarchicus elv birt engem arra, hogy Bulgáriában és Roméliában a törvényes rendet újra helyreállítsam. Míntán Oroszország adta nekem a koronát, ugy annak uralkodója az, a kinek a kezébe a koronát visszatenni kész vagyok!”

A czár válasza a következő: „Megkaptam Fenséged táviratát. N e m helyeseltetem a z ö n v i s z a t é r e s é t B u l g á r i á b a, mert már előre látom a vézetes következményeket, miket az a már a nélkül is eléggé megpróbált országra nézve fog majd maga után vonni. Dolgorukoff küldetésének nincs célja. Távol fogom magam tartani, hogy azon szomorú állapotba, amelyben jelenleg Bulgária sinlódik, bármimódon is beleavatkozzam mindaddig, a míg ön ott marad. Fenséged tudni fogja, mit legyen teendő, fontartom magamnak annak megítésését, amit nekem atyám tisztelt emléke, Oroszország érdekei és a kelet békeje parancsol!”

E feltűnően rideg hangú válasza, mintha az egymáshoz való közelségre utalná az újabb rokonszenvel érintkező Sándort és Milánt, annyira melegek és szívelyesek tövölzeteik. Milán királynak Sándor fejedelemhez intézett táviratára Sándor bolgár fejedelem még Sztavóbból meleg hála szaván válaszolt és amaz óhajának adott kifejezést, hogy Milán király engedje meg, hogy egy bolgár diplomatai ügynök elő szóval bizalmának és barátságának kifejezését adhasson és a bolgár nép és fejedelem ama forró óhaját is, hogy a két testvérnép között melőbb az az-éltől fennálló barátságos viszonyok újra életbe lépjenek. Milán szerb király és Sándor fejedelem a távirata Sophiában falragaszon kihirdetett. Milán király Sándor fejedelem ome válaszára azt felelte, hogy ama személyt, kit a fejedelem az említett missióval megbízni akar, nagy örömmel fogja Belgrádban látni és épp úgy mint Sándor fejedelem, ugy ő is örvend, hogy az alkalommal a két ország kormányának épp ugy, mint a két uralkodónak óhajása az, hogy meggyezzenek ama legjobb mód mellett, a melylyel a rendes és barátságos viszonyok újra helyre állíthatassanak.

Legújabb posta.

A bolgár ügy a catastropha előtt. Az újabb jelentésekben minden arra mutat, hogy a bolgár fejedelem hazatérése könnyen catastrophával végződhetik. Bismarck ugylátszik nem elégette meg a fejedelem üldözését lapjában a „Nord. Allg. Zeitung”-ban, hanem most a német birodalmi gyűlés előtt egy dőfést akar adni neki, kiben az orosz szövetségese elejtett kedvenczet látja.

Berlinből távirják, erre vonatkozólag, hogy a birodalmi gyűlés egybehívása küszöbön áll. Allitóltag a spanyol kereskedelmi szerződés ratificálása végett hivatik egybe; tényleg azonban, mint a „Nord. Allg. Ztg.” sejteti, ez a rendkívüli intézkedés azért történik, mert Bismarck a bolgár ügyet szőnyegre akarja hozni, és a tárgyalások folyamán nyilatkozni óhajt.

A „Havas-ügynökség” merő k o h o l m á n y n a k nyilvánítja a pétervári lapok azon híret, mintha Bulgáriában ki-t ö r t v o l n a a p o l g á r h á b o r u. Az egész országban teljes rend és nyugalom van. A „Pol. Corr.” közli azon jegyzék szőzerintű szövegét, melylyel Nacsovics jelenlegi bolgár külügyminiszter, mint diplomatai ügyvivő Bukarestben a berlini szerződést aláírt hatalmak itteni képviselőinek a Stambuloregensség megalakulását hivatalosan tudomásra hozta.

A jegyzék főrszét Stambulow egy távirata képezte, melyet augusztus 24-dikéről

Felelmetes villám cikázott a bankár szeméből.

„Szobádba vezethetlek? Karjaimon szeretnék házamba vinni.”

„Nem, Gyula; ez nem illik!”

„Miert nem? Hisz az talán csak megvan engedve, hogy kedves feleségemet kezemmel hordozzam?”

Ilona nem válaszolt, de türte, hogy mint a gyermeket felemelje és a kert végében egy magaslaton levő kerti ház felé nyúló folygye. Feje mellén nyugodott, karjait nyaka köré fűzte.

„Most pihenj.” szolt halkan és ez édes terhet gyengéden és vigyázva a keretevette, mely előtt egy kis asztal állott. Azután letérdelt lábainál a szőnyegre, megfogta kezét és forró csókokkal borította azokat.

„Ajkadat, édes ajkadat!” susogta Henrik, mialatt forró lehelete a leány arcát érte.

„Ilona!” hangzott e pillanatban az anya aggdó szava. „Hol vagy? Kereslek és nem tudak megtalálni!”

Henrik elkéseredetten emelkedett föl; durva káromkodás hagyta el ajkait.

Mi lenne, ha Klementin itt találná! Nem akarta, nem engedte, hogy elnyire juttai, hogy Ilonával itt találják. Gyors elhatározással kinyitotta a hátsó oldalra nyíló ablakot és kiugrott a kertbe.

„Ébredj!” — szolt halkan, parancsoló hangon.

Ilona slomtól ittanan föltámaszkodott és néhány lépést tett előre. Forró légkör környekzte: a virágok illata kábítólag hatott rá. Ekkor meghallotta az anyja hívó szavát.

Tirnovából intézett Nacsovichoz, s a mely egyttal a bolgár események tüzest leírását tartalmazza. A távirat a legelőbb elítelő szavakban constatálja a fejedelem eltávolítását s megjegyzi, hogy a fejedelem éjjel vitték el, nehogy a nép feláldjon és a fejedelemet kiszabadítsa; megállapítja, hogy a forradalom előjézői hamis híreket terjesztettek, hogy a népet véntúra vezették, hogy befolyásos egyéniségek aláírását meghamisították s a miniszterek névsorába oly neveket vettek föl, a kiket, mivel a közreműködést határozottan megtagadták, börtönbe vetettek. Mindez azért történt, hogy a bolgár nép szeretetét a hős uralkodó iránt bebizonyítsák.” Stambulowot minden oldalról felszólították, hogy használja föl az alkotmány által rendelkezésre álló hatalmat a törvényes rend helyreállítására. A hadsereg tudatva vele elhatározást, hogy hű marad a fejedelemhez s támogatja a törvényes hatóságokat. Az egész nép egyhangu tiltakozásával szemben, alig 48 órai fennállás után, elűnt a forradalmi kormány, még melőtt lehetséges lett volna intézkedéseket tenni ellene. Stambulow kézirata azzal vádolja a forradalmárokat, hogy becsüvésűket és magánérdekeiket a közérdek fölé helyezték, a hadsereget meggyalázták és az országot a romlás szélére juttatták. Felhívja a hatalmak figyelmét arra, hogy e válság csak három napig tartott, hogy ez idő alatt az országban teljes nyugalom uralkodott s egy csepp vér sem ontott ki. A távirat e szavakkal végződik: „E pillanatban három millió bolgár hangosan követeli vissza szeretett uralkodóját s azon óhajával, hogy a fejedelem visszatérése által a törvényes rend helyreállíthatassék, egyesül azon szándéka, hogy a szomorúságot, a mely tőn eltölti ő fensége lelkét, melőbb elenyésztesse az által, hogy kifejezést ad a szeretet és hűség érzelmeinek, a melyekkel az egész bolgár nép iránta viseltetik.”

A „N. Fr. Presse” azt jelenti, hogy a pétervári politikai körökben nagy bizonytalanság és kedveltség uralkodik a bolgár ügybe való beavatkozásra. A nemzeti párt tagjai: Katkow és társai arra sürgetik a kormányt, hogy a bolgár forradalmi kormány fenyegetései tagjai érdekében lépjen föl. Az orosz társadalom már rég nem volt oly izgatott állapotban, mint jelenleg. Mindameltt az occupatiót valóóságos rémnek tartják. Communicet várnak a kormány szándékairól. A déloros hírlapok megerősítik azt a hírt, hogy Sándor fejedelem elfogatása után igen kiméletlenül bántak. A fejedelem csak Arsenevskinek, a beszarábiai kerület alkormányzójának köszönhetette, hogy Benderben vasut jegyét megfizethette. Az orosz conductor, kinek 1881-ben a fejedelem nagy borralvót adott, oda adta az elcsigázott fejedelemnek fejpárnáját.

Sándor fejedelemnek Sophiába érkeztere oda várják a angol consultus, a ki hírszerint, az angol királynő üdvözlétét van hivatva átadni a fejedelemnek.

Radoslavov, Nikolajew és Nacsevics miniszterek már ide érkeztek. A lakosság hangulata teljesen nyugodt.

Truew és Benderew, a kik halálra vannak ítélve, Vidinből e napokban Sophiába fognak kísértetni.

Tegyük elviselhetőbbé a szülők terheit.”

Ajánlva az iskolázék figyelmébe.

Az iskolai tandíj kérdése alkotmányos életünk visszaállítása óta folyton kísért hatóságunknál, iskolázék előtt, s tantestületekben. Minden évben meg-megújul a kérdés, hogy az általános tankötelezettség elveivel összeegyeztethető-e a sokszor magasra is szabott tandíjak szedése? Nagyon természetes dolog, hogy pro et contra ágaznak a vélemények a szerint, amint az illető vitázó fél gyermektelen vagy sok gyermekkel megáldott, jó anyagi helyzetben van, vagy csak nagy kizűdés árán képes beszerezni napi kenyerét is. Így aztán a kérdés általános megoldása egy-két vagyosabb községet, mely anyagi forrásainak kedvező volta miatt a tandíjat eltörölté, s tán a szegényebb községekben állított állami intézeteket kivéve, a bollogabb időkre halasztott.

Pedig talán a mai viszonyok igényelhetek volna, hogy a végmegoldáson keresztül essünk.

Az iskolák megnyitásával ránk váró költségek ma olyan súlyos terheket rónak ránk, melyeknek elviselése igen sok, de tán mondhatjuk a legtöbb szülőre lehetnéne válni.

Vegyük csak fel például egy családot, melynek 3-4 gyermeket kell az iskolá-vy kezdetén előkészíteni, hogy azok tanulmányaik megkezdésére teljesen felszerelve legyenek. Majd mindgyiknek szüksége van ruhára vagy cipőre, vagy mindkettőre, s már maga a ruházat költsége is olyan összegre rug, a mi miatt bizony belebűszülhet még egy 7-800 frtos biztos fizetésű családapa is. Hát még az olyan szülő, kinek se vagyona, sem biztos jövedelme nincs.

Pedig a ruházattal járó költség csak egy kis részét képezi annak a kiadásnak, mely egy családapára a beiratáskor várakozik. A tandíjak és könyvek költségei 3-4 gyermek iskolába adásakor, főleg ha a gyermekek egy része már a reáliskolába vagy a gymnasiumba jár, a ruházattal járó költséget is felülmúlják, s így az ily család beiratási költségei legtöbb esetben 70-80 sőt 100 frtra is fölrugnak és e esetben is, ha a szülő helyben lakik, ha pedig vidéki létére szállást és ételmezést is kénytelen fizetni, akkor még éppén egész tőkére van szüksége.

Be kell ugyan látnunk, hogy az általános művelődési mozgalmak között nagyon nehéz a szülők ily megterhelhetésén könnyíteni, azonban ha az állam és társadalom komolyan hozzáállna, mégsem volna lehetetlen nem

*Távol áll tőlünk, hogy e közleményvel minden tekintetben egyetértünk, de egyes részben oly általánosn érzett szükségére mutat rá, a melynek nyilvánossá tétele által tanügyi viszonyaink phantalisz bajai közhazsna megbeszélés tárgyát képezhetik.

Szék.

megvetendő könnyítéseket elérni. Így például segítene lenne a dolgom már az által is, ha a tankönyvek kiadását, kivétel nélkül, maga az állam venne kezébe, mi által a könyvek sokkal olcsóbban volnának beszerezhetők, mint a magánvállalatok útján, s még azt az előnyt is nyujtana ez intézkedés, hogy a tankönyvek nem esnének évről-évre változás alá, s így az egyik gyermek által ez évben használt könyv a következő évben jó lenne a másik gyermeknek, s ezzel egy kiadás lenne megakartírva. Talán kiesésnek tűnhetik föl némelyek előtt az enémű gazdálkodás az elemi iskolákban, de már a polgári-, real- és gymnasialis osztályokban nem megvetendő hasznos hozhat.

A tandíjakat kötségtelenül leegészletrőbb lenne eltörölni (?) s az ebből származó hiányt közadóból fedezni, mivel azonban az ugyis elég magas közadót még ez uton is emelni sokan nem kívánják, s szülők terheinek könnyebb elviselhetése végett tanácsos volna a tandíjakat havonta szedni be, s az eddig a jó ég tudja miféle czimzom szedett mellékfizetendők alul a szülőköt fölmenteni; és különösen nagy súlyt kell fektetnünk az utóbbi körülményre, mert itt Aradon alig van hót, hogy a gyermekek valami czélra megne adoztatnának. Igaz ugyan, hogy az adakozásra való föl hívás nem kötelezettség, de az is igaz, hogy a legtöbb esetben a szülő erkölcsi kényszer alatt nem tagadhatja meg a föl hívás teljesítését.

Tudjuk mi nagyon jól, hogy a tandíjaknak havonta történő beszedése egy kis tendővel meg bajjal jár, de e bajtól a szülők terheinek megkönnyítése végett annál kevésbé szabad visszariadni, mert az még anyagilag azzal a haszonnal is jár, hogy a tandíjmérséklést nem fogják oly sokan igénybe venni.

Az az ostrom, melynek napok óta a polgármester, főkapitány és iskolafelügyelő tandíjkezdemény kinyeréseért van kivéve, a legnagyobb bizonyíték az iskolai terhek apasztásának és könnyítésének szüksége mellett.

Egy apa.

Az „Aradi Közlöny” előfizetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:

Egy évre 12 frt — kr
Félévre 6 „ — „
Negyedévre 3 „ — „
Egy hónapra 1 „ — „

Vidékre postai szétküldéssel:

Egy egész évre 14 frt — „
Félévre 7 „ — „
Negyedévre 3 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ 20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük e hó végéig az alólírott kiadóhivatalhoz ezimezve be küldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel. Arad, 1886. évi szeptemberhóban.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Szeptember 4. Szombat. R. cath. napt. Rozália sz., Móz. Prot. napt. Rozália, Móz. Görög-orosz napt. (aug. 23.) Farkas. Nap két 5 ó. 23 perc, nyug. 6 óra 34 p.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Arad sz. kir. város igazoló választmánya a városház emeleti kis termében f. évi szeptember 6 és 7. napján d. u. 3-5 óráig fogja üléseit tartani a végett, hogy a városi törvényhatóság legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzéke a városi adóügyi osztály által készített s a törvény értelmében 8 napig közszemlére kitett kimutatás alapján megállapítsa. Azok, kik az 1886. évi XXI. t. cz. 26-ik §-ának kedvezményét igénybe venni kívánják, az ülések tartalma alatt az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban jelenjenek, s jogosultságukat igazolni kötelesek. — A ki nem jelentkezett, vagy jogosultságát igazolni nem tudja, az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől erre az alkalomra elesik. V a r j a s s y J ö z s e f igazoló választmányi elnök.

— Arad sz. kir. törvényszék elnökségét dr. Fábán László ur tövölte alut dr. A v a r f f y Károly bíró ur vette át.

— Zsilinszky Mihály országgyűlési képviselő s lapunk munkatársát a b. csabai evangélikus egyház m. hó 30-án tartott ülésén egyhangu felügyelővé választotta 3 évre. A megválasztott megköszönvén az iránta nyílvánt bizodalmat, kijelentette, hogy őa maga részéről igyekezik fog állásához képest az egyház jó hírnevét megőrizni, fényét a lelkes és tanítói karral együtt emelni, s ezzel hitorszoainak bizodalmat kiérdemelni. Az egybegyűlt választók lelkes éljenzéssel fogadták Zsilinszky szavait.

— Alapítvány. Boldogult D e u t s e h J ó z s e f, vilkós községet volt birjának örököse, „Dométhy József alapítvány” cziműen 150 frtot adományozott a vilkós szegényalaprak, mint az elhunyt egy évi bírói fizetését.

— Külön vonatok Budapestre. Budavár visszavételének 200-ik évfordulója, a történelmi kiállítás, valamint a városmajorban tartandó népnepély alkalmából külön vonatok fognak indítani Budapestre, s pedig:

Aradról szept. 4-én 10 óra — p. este,
Debrecenből 4-én 9 „ 15 „
Nagyváradról 4-én 11 „ 51 „
Szabakáról 5-én 12 „ 21 „ éjjel,
Zólyomról 5-én 2 „ 55 „
Miskolcra 5-én 1 „ 50 „

Ezen különvonatokhoz fentemeltett állomásokról, valamint a különvonatokhoz való esatlakozásban távolabbi állomásokról és a mellékvonalak állomásairól is rendkívül mérsékelt II. és III. oszt. menettéri-jegyek adódnak ki, melyekkel a visszautazás 14 napon belül — gyorsvonat kivételével — bármely

személyszállító vonattal történhetik. A menet-terti-jegyek árai és egyéb határozományok a városi menetjegy-iroda által kibocsátott alragaszalaku hirdeményekből kivehetőek. Jegyek válthatók az Arad városi menetjegy-irodában és pedig: 14 napi érvényű menettéri jegy, II. oszt. 12 frt 60 kr. III. oszt. 9 frt.

— Segélyben részesült munkások. Abból a 10,000 frtos alapítványunk a kamatjából, melyet a Neumann testvérek tettek, s melyből — mint lapunkban említve volt — szorgalmas iparos tanoncok kaptak 50-50 frt jutalmódjat, jutott még azon munkásoknak is, a kik a gyárban szerencsétlenül jártak. Így: D r e g i n Simon gáji lakos, kinek a gép mindkét lábát levágtá, 150 frtot kapott, K o c s i s József szintén gáji lakos, ki jobb kezének négy ujját veszíté el, 50 frtot, L z d r e j a Szabura pedig, ki jobb lábát eltörte s most a kórházban fekszik, szintén 50 frtot kapott.

— A szőlőmetszés gyakorlati módja. Kovaszinczom, mint lapunknak írják, a szőlőmetszés újabb módokat fedezte fel, egy eddig még ismeretlen nagyság, ami napvilágra jöttével valószínűleg maga után vonja az amice méltó megalumazását. Bányai Zsuzsanna szőlőbirtokosné ugyanis e hó 28-án reggel arra ébredt fel, hogy valami nemes emberbarát szőlőjének egy jórészt lemetész. A kőtválto gazember kivágott 95 töbe szép teljes termésű szőlőt, mi is személyes bosszúból vagy bármi okból történt is, a legszigorubb büntetéssel érdemli. Hanem, ugy lát-szik, az amice csupa szerényesből ismeretlen ohajtana maradni; de nem ugy gondolkozik ám az előljáróság, s mivel az ily nemeselekű es lángesű emberekkel szemben nem akarna szükmaruku lenni, a csendőrség szíveséget volt kénytelen a bekeszerült honpolgár kipuhatolásra igénybe venni. Mit annyival szévesseben elvárunk, mert nálunk az ily tizenyek napirenden vannak. Ily állapotok között nem minden félelem nélkül gondolunk birtokaink biztonságára. Így az elmult heten is valaki leközdelhetlen gyilkolási vágyának áldozva, kegyetlenül meggyilkolta egy itteni szőlőbirtokos — kecskéjét, még eddig be nem vallott okból.

— Műkedvelő előadást rendez az aradi iparos ifjak önképző és betegegyelőző egylete f. hó 5-én (vasárnap) snajt pénzátára javára az aréna iskola kerthelyiségében. Ez alkalommal előadatik: „A betyár k e n d ő j e”, népszínmű 4 felvonásban. Irta: Abonyi Lajos. — Rendezi P o d h o r s z k y Béla. Beléptídi: támláslelt 60 kr., I. számozott ülőhely 50 kr., II. számozott ülőhely 30 kr., állóhely 20 kr. Felülvezetések köszönettel vétetnek. Jegyek előre válthatók az egylet helyiségében. Kezdet este 8 órakor. Az érdekesnek ígérkező előadásra a t. közönséget ez uton is tisztelettel meghívja a rendezőség.

— Az „Aradi Képes Naptár”-ra vonatkozó előleges jelentést, amely tizennyolcz a r e z k é p m u t a t v á n y o n kívül e n a p t á r tartalomjegyzékét is magában foglalja, holnapi lapunkhoz mellékelve kapják olvasóink. Az érdekes mellékletre már most föl hívjuk a közönség figyelmét.

— Ismét egy új házszagadodik a város. L u s z t i g Armin folyamodott az építési engedélyért a városhoz s meg is nyerte azt. Már hozzá is fogott az építéshez a Kazinczy-utca 11-ik szám alatt.

— Hegyessy Sándor aradi lakos a városi községi kótelekéből elbocsátott.

— Ut-kitűzés. A régi gyulai uti kitűzése, mely már oly régen képezi vita tárgyát, újra a jövő évre halasztott, mivel a háztalajdonosok távöllete miatt a tárgyalásokat most nem lehet foganatosítani.

— Hadköteles iparosok. Az aradi járásban befejeztetett azon hadkötelesek összeírása, kik a tulajdonképpeni hadiszolgálóakra alkalmatlanok, de a hadiszolgálóknak szükséges másnemű szolgálatok teljesítésére polgári hivatásuknál fogva alkalmasok és ily szolgálatra a vedtővénny 18-ik §-a értelmében kötelesek: 18 cipész, 3 szabó, 10 kovács, 2 lakatos, 4 kerékgyártó, 5 asztalos, 1 sörkötő, 2 pék, 13 molnár, 1 bogárn, 6 meszáros, 4 kőműves, 2 nyonász, 2 pinceszter, 2 borbély, 3 fuvaros és 1343 más foglalkozású. Összesen: 1421.

— Helyreigazítás. S a l y Dezső csódbe került kereskedőről közölt hírnököt, mint B a l o g h István panaszos által a törvényeskedés intézett visszavonásában félreértés és tévedésben alapultnak nyilatvitattat, ezennel helyreigazítjuk.

— Elisikasztott városi pénzek. Temesvárról írják: Karánsebesen a városi pénztárt tegnapielőtt átvizsgálták s nagyobb hiányt constaltak. Többek között kiderült az is, hogy a pénztáros és ellenőr kauzió-penze hiányzik. A rovensolást teljesítő fölöttes tisztviselő szükségessé látta, hogy Serba pénztárost állásától felfüggesse.

— Meglopott csósz. H e r a Nicolaej, a császi erdőben alkalmazott csósz lakásából egy P e t r u s o r Todor nevű vidrai illetőségű egyén 57 frt értékű ruhaneműket ellopott, de kézrekerítették s a ruhaneműket megváltatták nála. Még azt is bevallotta, hogy a kiserdői vendéglőtől fehéreműket tolvajlott el. Átdatott a kir. törvényszéknek.

— Póruj járt rendőrök. D á n István kurtiesi illetőségű jómárad, f. hó 2-án részegen ment végig a Boczkó-utczán az ort-dásai által N a g y I s t v á n rendőr figyelmét magára vonta. Midőn a hozzá ment és felszólította, hogy kövesse, Dán utlegényi kezdé a szegény fegyveres embert és csak a lármára összereseglett emberek segélyével birta ártalmatlanná tenni a dühöngőt. Használó módon járt L i s z k a F e r d i n á n d u j p a n á t községeti rendőr, midőn ugyanis a m. hó 29-én éjjel 12 óra után bement J o z s a Sándor ottani lakos koreszmájába, ott egy döszölő compániát talált. Bűnek legvígabóját N o z á k János felszólította, hogy társával együtt távozzék. mivel a záróra elmult. Ekkor Nozák nekiment, ruháját összehazgátá és fegyverőt, mely töltve volt, ki akaró csavarni kezzeiből. Szerencsére ez nem sikerült a gazembernek, mert különben nagy bajt okozott volna, de így lefűlet-tetvén, a község házára vitetett.

— E m b a r a s S u m e g i János gépész 3 éves leányát W e i s z Mór meszáros kutyája megmarta. A kis gyermek orvosi ápolás

alatt áll, a kutyát pedig megfigyelés végett a gyepre szállították.

— **Ellopták a tehent.** Klein Gusztáv kutas korcsáros kárára m. hó 31-ére virradó éjjel, egy 30 frt értékű tehent loptak el. Nyomozás folyik.

Vigvázlatlan ács. Fritz József a Zrínyi-utca 4. sz. házban dolgozott f. hó 2-án, valami esztornajavitáson. Vigvázlatlanágól fejével lábszárába vágott, az izmokat keresztül metszte. A kórházba szállították.

— **Rendőri hírek.** Dankó Imre eszélekihorodót zsarolás miatt bekisértek. Balaton János lakatos mester a Zóka József nevű segédje lakatos-eszközöket lopott s azokat egy kőművesnek eladta. Bevették. — Két aradi bércoksis zsarolás miatt állott a rendőrség előtt, mely pénzbüntetéssel sújtotta őket.

Hazánk és a főváros.

— **A király a hadgyakorlatokon.** A király Ö Felsége csütörtökön is korán reggel kelt utra a hadgyakorlatra. Az udvari vonat reggel félhatkor indult a budai pályaházból s Ö Felsége kíséretében voltak ezuttal is a külföldi katonai attachék. A bicsek állomáson gróf Cziráky főispán. Sárközy alispán és Sztcs főszolgabíró fogadták. Rövid üdvözlés után a király és kísérete kocsin Alcsutara ment ott lóra ült és Tabajd felé lovagolt, hol a gyakorlatok folytak. Délben Ö Felsége visszatért Budapestre. Ö Felsége vasárnap utazik el Gallicziába s ott kilenc napig időz, Lubienben, a galicziai hadgyakorlatok központján. Meg fogja látogatni Laucubtan gróf Potocki Alfrédet is és a hó 16-án érkezik Bécsbe, honnan néhány napra még Tirolba jár, majd a brucki hadgyakorlatokra. Rudolf trónörökös és a külföldi tisztek csak 9-én érkeznek Lubienbe.

— **Simor János** bihorni, hercegprímásnak a budapesti állami tanítóképző intézet ipari szakosztályának növekedési felajánlóját az általuk összeállított és kiadott anyaggyűjteményre és díjazására. A bihori főpap azt elfogadta és az iránta tanúsított figyelmet az intézet igazgatóságához intézett levelel vizsontozta. Ebben dicsőretilt nyilatkozik az ajándékozott munka készítésében nyilvánuló szorgalomról és ügyességéről, valamint az intézet vezetésének okosságáról. A levelehez a hercegrezsinás 50 forintot mellékelte az intézeti növekedések segély-egyesületének alapítója javára.

— **Egy főherceg mondta.** Frigyes főherceg szerdán délután 3 órakor fogadta Hannibál József főjegyző vezetése alatt Sopronmegye tisztikarának tisztelegő küldöttségét, melynek tagjai Variss Adolf főpénztárnok és dr. Baán Endre tiszti ügyész voltak. Az üdvözlő beszédre a főherceg néhány szóval magyarul válaszolt, megköszönte a figyelmet és sajnálta, hogy most még nem bírja annyira a magyar nyelvet, hogy a beszélgetést magyar nyelven folytathatná. Elismeri, ezen nyelvre a hadseregben nagy szükség van, mert a magyar nép nagy contingenszt állít a hadseregnek. Ha a hadgyakorlatok — folytatá németül, — kárt okoznának, akkor ez teljesen meg lesz térítve.

— **A trónörökös-pár utazása.** Bruckfaluból távratozzák: Stefánia trónörökös csütörtökön reggel 9 órakor külföldi vonaton Bruckból Laxenburgba utazott. Megelőzőleg a brucki tábor egész tisztikara a kastély elé gyűlt, hol a katonai zenekarok játszottak, s a karonfogva megjelenő trónörökös-párhoz Fischer vezérőrnagy beszédet intézett, mire Rezső trónörökös felelt. Ezután történt az elutazás. Elutazásánál a pályaházban megjelent magyar részről Tóth, Mosonvármegye főjegyzője (főispán s alispán szabadságolva), Fiala Miklós zsidó főszolgabíró, Tempus állomásfőnök; osztrák részről: a város előjárósága. Az udvari váróteremben Tóth magyar beszédet intézett a trónörökösnek, mire Stefánia szintén magyarul a következőleg válaszolt: „Fogadja szíves köszönetemet, s legyen meggyőződve, hogy mindig örömmel szolgálok, ha meggyébe jöhetek és sajnálom, hogy most távoznom kell. Köszönöm.” A trónörökösnek az állomásához haladtában a helyi-állomás felől a zenekarok az osztrák himnuszal fogadták. A trónörökös d. u. 2 órakor hagyta el Bruckot csapatai élén, s ezzel az ideai táborozás véget ért.

— **Jóteköny főherceg.** Mult kedden Vaalon üz. Beesei Andrásné házában tűz támadt, mely úgy az özevgynek, mint lakójának sok kárt okozott. Midőn a tűzet plottták, a l. b. r. c. h. főherceg meglátogatta az özevgyt és néhány kérdést intézve hozzá, neki és lakójának 50—50 frtot ajándékozott. A szegény emberek hálat bégtek a főhercegnek, a kiben a királyt vélték, mire a főherceg mosolygva jegyezte meg, hogy ő nem a király, hanem csak Albrecht főherceg.

— **Rövid hírek.** Ferdinánd toskanai nagyherceg a fővárosban át Gödöllőre rándult vadászatra. — Ö Felsége csütörtökön udvari ebédet adott, melyre a külföldi katonai küldöttségek is hivatalosok voltak. — A történelmi állítás látogatás mindgyere szaporodása meglátogatta csütörtökön Császká György szepes püspök is. — Török Aurél egyetemi tanár a „Marianum” etnológiai társulat levelező tagjává választotta. — József főherceg egyik utazóján egy vaszkorona-rendjelölt talált. — A phylloxera kárát Hidy közlegének szállóterületét is elvette már, még is a földmivelési miniszter azt zár alá helyezte. — A soproni hadgyakorlatoknál, melyekben Frigyes főherceg is részt vesz, jelen van Izabella főhercegnő is. — Temesvárt mind a két nagy szeszgyár bezárták a munkát. — A kecskeméti antiszemita

ták elhatározták, hogy Kecskemétre „országos antiszemita congressus” hívják össze. — Nagy-Szombaton a napokban oly nagy tűz volt, hogy egy utca hét házat elhamvasztotta.

A nagy világ.

— **A királyné pénzzavarban.** Erzsébet királyné és Mária Valéria főhercegnő Attersee mellett Weissenbachban meglátogatták az ott saját villájában lakó Wolter Sarolta bécsi színésznőt s hosszabb időtök nála, Ischlen tartózkodásuk alatt Schrat Katalin udvari színésznőnél is tettek hosszabb látogatást s a művésznő nyári tartózkodási helyét nagy érdeklődéssel nézték meg. A vendégek incognito érkeztek s eleinte a gőzösn sem ismerték fel őket, melyen visszafelé mentek. Mielőtt felszálltak volna, a királynéknak, amint jegyet akart váltani, egyszerre észbe ötlött, hogy egy krajczár sincs nála Mosolygva fordult Schrat asszonyhoz, hogy kölcsönözzen neki annyit pénzt, amennyit jegyet válthat. A színésznő azonban tudvalegőleg nem sokkal előrelátabb a fejedelmeknél, és Schrat asszony zavarral jelenté ki, hogy bizony ő is otthon felejtette az erszényét. A kis incognito-jelenet, mely a magasrangú utasokat igen mulattatta, azzal végződött, hogy a kíséret egyik hölgytagja váltotta meg a jegyeket.

— **Rendjelimádó republicanusok.** A francia köztársaság lelkes hívei mai nap még nem egészen mentek holmi ódi hiúságoktól. Legfőképp a rendjelimádók uralkodik s ad okot élcekedésre. Paul Bert, a köztársaság volt minisztere, most Ankarban francia főkörmányzó, itt „anamai zold sárkány” című rendjelimádó alapított s bökében osztogatja honfitársainak. A monarchista lapok nem is mlasztják el a csipkedést s egyikik közelből hírül adta, hogy a madagaszkari francia kormányt is alapít „Tragonocephal-rend”-et, továbbá a tuniszi rezidens „ké” gyik-rend”-et, a Hebridák kormányzója pedig „trikolor kangru”-rendet.

— **Az amerikai földrengésről** s az általa okozott pusztításokról naponta újabb rémhírek érkeznek. Leghevesebben pusztított a földrengés a déli államokban. Charleston szenvedett leginkább, mert csaknem az egész város elpusztult. Közel száz ember megöletett, több százan megbesülték. A lakosság legnagyobb része hajlék nélkül van, mert a házik két-harmada romba dől. Az egész kereskedő-nyeged elpusztult, a városház, két templom s több középület pusztá romhalmazzá változott. A városban nincs világítás, mert a légszszgyár se működhetik. A földrengés után öt helyen tűz ütött ki, mely tömérék házat elhamvasztott. A város el van zárva a világtól, mert az összes hidak és vasutak elpusztultak. Az összes kármeghaladja a két millió dollárt. Summerville-t, mely Charlestontól 22 mérföldnyire esik — a földrengés szintén teljesen megsemmisítette. — Egy más forrásból jelentik: Pittsburghban, Cincinnatiiban, Clevelandban, Detroitban és Indianapolisban tíz lökést éreztek. Chicagóban a földrengés kevésbé volt érezhető. New-yorkban és Brooklynban a lökések tíz másodpercig tartottak. Savanuahban és Ampostában a nép egész éjen át az utcákon tanyázott. A négerk imádkoztak és menekültek. A richmondi fogházban valóságos panike keletkezett; a feyenecek szökni akartak és a militának kellett a rendet helyreállítani. Dél-Carolinában a földrengés elpusztította a vasuti töltést; árvíz borította el a sineket, éppen midőn egy vonat elhaladt. A mozdonyvezető és a gépész vízbe fulltak. Charleston merő rom, a város háromnegyedrészre elpusztult. Az áldozatok számát még nem tudni. Különösen sok néger veszett el. A nép szörnyű nyomorban van; élelmi szerek hiányzanak, emellett a vasutak és utak el vannak pusztítva, s lehetetlen segítséget hozni.

— **Dühöngő oroszán.** Párisból jelentik: Pezon állatseregletében, mely jelenleg Puyban időz, egy hatalmas, Dartagnan nevű oroszán, a mutatónyok alkalmával Castanel állatszelidőt megtámadta és hatalmas talpával szétrombolta a vállát. A közönség rémületében sikoltozásban tört ki, a mi a dühöngő állatot még jobban izgatta. A szerencsétlen állatszelidő azonban kiszabadította magát, korbáccsal megfékezte az állatot, sőt mutatónyait is folytatni akarta, de a tömeg zarányon kiáltott: Elég! Elég! Mikor az állatszelidő elhagyta a kettezét, ájultan rogyott össze. Élete ugyan nincs veszélyben, de hónapokig fog kerülni, míg felépül.

— **A bhüvs palack.** A glockneri catastropha áldozatainak feltalálása Bergerweisi kalsi korcsmáros érdeme volt. A kutatás sikerét Bergerweis egy különös megmarázhatatlan körülménynek tulajdonítja. Van neki egy kis börtökös palackja, melyet vékony fonálon lógat. A palackba nehéz bhüvs folyadék jutott, mely a palackot arra felelődi, merre a keresőkhoz a legközelebbi ember áll. Bergerweis már többször vette hasznát eltévedéseknél s a fent említett kutatásnál a palack határozottan Glocknerkar felé lödött, ez irányt megtartva Rubesoier vezető holttestének megtalálását, Bergerweis meg azt is állítja, hogy ha vadszört veszekébe, a palack a legközelebbi vadállománny is úgy jelzi.

— **Agyonlőtt célmutatók.** Potten-dorfól távirják, hogy a várüzérség lölőgyakorlati alkalmával a steinfeldi baraktáborban explodáló ágyugolyók több célmutatót megöltek. A szerencsétlenség oka az volt, hogy a golyók 30 méternyire balra a célzástól a célmutatók közé esptak.

— **Véres harc egy templomban.** A res-összetűközés színhelye volt a napokban a Verona közelében fekvő Castermano község temploma. A helység előjárósága egészségügyi szempontból betiltott egy egyházi menetet. A bigott lakosság a legerélyesebben kelt ezen intézkedés ellen s felszólította a papot, hogy kényezzen e titalom felüggesztését; a pap engedett s a fnyegető követelésnek s tekintettel a nép izgatott voltára, maga is javasolta az engedély megadását. A kényevre másnap a felelet megjött: a hatóság egy csapat katonát rendelt ki a templomhoz, s ennek minden bejáratát elláták. Felzavart embertömeg csoportosult a templom köré, s kezdetben csak azt követelte, hogy a menethez szükséges Madonna-eréklyét adják ki. A visszautasító válasza megtámadták a katonaságot s benyomultak a templomba. A templomban ezután véres harc fejlődött ki. A heves küzdelem közepette egy függő lámpát leütöttek s a meggyulladt petroleum pár perc alatt lángba borította a fölort. A dühös tömeg erre megijedt s eszeveszetten rohant a kijáratok felé. A tolongásban számos veszélyes sebesülés történt. Azujonnan kirendelt katonaság segítségével csak zavaró elfogtak.

— **Rövid hírek.** Bécs város a ötezer forint segélyt szavazott meg az ottani zenekevelők egyletének. — A módlingicatas-trophia okozója, mint a vizsgálat kideríté, egyedül az ittas Truka mozdonyvezető volt. — Nagy tűz volt szerdán Bécsben, mely az ottani Spitz-féle főmőködő géjart teljesen elhamvasztá. — Ludovik a bajor hercegné, királynéknak édes anyja kedden ülte 78-ik születésnapját. — A Sophiábrándult magyar arisztokraták szerdán érkeztek meg a bolgár fővárosba. — A schweiningeni győgyház pusztulását egy nő okozta, ki szobájában egy égő borseszalampát ejtett el, melyből a tűz gyorsan elharagzott. — A német numismatik usok most tartják Münchenben congressuukat. — Egy párisi szinpadon már készülnek egy Sándor bolgár fejedelem sorsát tárgyazó darab előadására. — Dr. Schuselka Frigyes a hírnemes publicista Bécsben meghalt.

ban is aligha bírnának a haladás oly eszközeivel, hogy az ő emelkedésükért igen drága ár ne lenne a városi iparosság jóvedelméi egy részének az ő javukra való elvonása s meggyöngyítése annak az iparosságnak, mely az utóbbi évtizedek alatt a városok győres emelkedésének mondtatni fötényezője s az egészséges magyar középosztály zömét képezte, a magyar államesemények egyik erős ozlópola lett;

— **Rövid hírek.** Bécs város a ötezer forint segélyt szavazott meg az ottani zenekevelők egyletének. — A módlingicatas-trophia okozója, mint a vizsgálat kideríté, egyedül az ittas Truka mozdonyvezető volt. — Nagy tűz volt szerdán Bécsben, mely az ottani Spitz-féle főmőködő géjart teljesen elhamvasztá. — Ludovik a bajor hercegné, királynéknak édes anyja kedden ülte 78-ik születésnapját. — A Sophiábrándult magyar arisztokraták szerdán érkeztek meg a bolgár fővárosba. — A schweiningeni győgyház pusztulását egy nő okozta, ki szobájában egy égő borseszalampát ejtett el, melyből a tűz gyorsan elharagzott. — A német numismatik usok most tartják Münchenben congressuukat. — Egy párisi szinpadon már készülnek egy Sándor bolgár fejedelem sorsát tárgyazó darab előadására. — Dr. Schuselka Frigyes a hírnemes publicista Bécsben meghalt.

— **Rövid hírek.** Bécs város a ötezer forint segélyt szavazott meg az ottani zenekevelők egyletének. — A módlingicatas-trophia okozója, mint a vizsgálat kideríté, egyedül az ittas Truka mozdonyvezető volt. — Nagy tűz volt szerdán Bécsben, mely az ottani Spitz-féle főmőködő géjart teljesen elhamvasztá. — Ludovik a bajor hercegné, királynéknak édes anyja kedden ülte 78-ik születésnapját. — A Sophiábrándult magyar arisztokraták szerdán érkeztek meg a bolgár fővárosba. — A schweiningeni győgyház pusztulását egy nő okozta, ki szobájában egy égő borseszalampát ejtett el, melyből a tűz gyorsan elharagzott. — A német numismatik usok most tartják Münchenben congressuukat. — Egy párisi szinpadon már készülnek egy Sándor bolgár fejedelem sorsát tárgyazó darab előadására. — Dr. Schuselka Frigyes a hírnemes publicista Bécsben meghalt.

Irodalom és művészet.

— **Az aradi színtársulat Nagyváradon.** A Kreesányi Ignác társulata szerdán este a S o m ló Sándor jutalomjátékát Somlónak 5 felvonásos tragoediáját „Sirius”-t hozta színpadra. Mint a „Sz—g” ez alkalomból írja, a közönség nemcsak a színészt, hanem a költőt is kívánta megjutalmazni tömeges megjelenése által, mire a színész és költő egyaránt oly érdemes, mert ma az átszellemült dalnok szavai szép esengő jambusait, melyek ha a szubirálo választmányának nem tetszetek is különös drámaírói alkalmat tekintetből, de a mi közönségünk egyhangulag, egyértelműen kiszolgáltatta az elismerést a költő-színésznek. Midőn Somló a lámpák elé lépett, szünni nem akoró tapssal fogadták s egy viráglatot és öt gyönyörű koszorút nyújtottak át neki. Somló igazán költői ihlettel és lelkesedéssel áthátolt, teljes érzéssel játszott, mintha csak ő lett volna Róma dalnok.

— **Az igazgatóság.** Az aradi kereskedelmi- és iparbank forgalmi kimutatása 1886. augusztushoról.

— **Szerkesztői üzenet.** Rosenberg József ur felkérésére kijelentjük, hogy az „Aradi Közlöny” 241-ik számában „Nehány aradi paedagog kirándulása Spartába” cím alatt megjelent közlemény nem ő volt a szerzője.

KÖZGAZDASÁG.

— **Az aradi ipartestület és a hetivásárok.** — szeptember 3.

— **A földmivelés, ipar- és kereskedelmi-ügyi miniszter** tudvalegőleg körrendeletet intézett a hatóságokhoz: adjanak véleményét az iránt, kívánatos-e az ipartörvény 50. §-ának oly irányú megváltoztatása, hogy hetivásárokon ne csak helybeli iparos, de bárki árusíthasson. Az aradi kapitányi hivatal e körrendeletet az ipartestülethez tette át, mely szeptember 1-jei ülésében tárgyalván azt, következő határozatot hozta:

— **Az osztrák hitelsorsjegyek** huzásánál még a következő nyerevények huzattak ki: 400 frtot nyertek: 511 sor. 27, 69 és 74 sz., 757 sor. 46, 95 és 100 sz., 834 sor. 2 és 80 sz., 989 sor. 56 sz., 1639 sor. 55 sz., 1657 sor. 41 sz., 2137 sor. 13 és 68 sz., 2140 sor. 15, 61, 94 sz., 2340 sor. 77 sz., 2568 sor. 19, 34, 37, 40, 76, 82 sz., 2620 sor. 23 sz., 3133 sor. 28 és 80 sz., 3203 sor. 53, 59, 92, 98 sz., 3539 sor. 0, 20, 26, 58 sz., 3812 sor. 61 és 65 sz.

— **Az osztrák vöröskereszt-sorsjegyek** szerdai huzásánál még a következő nyerevények huzattak ki: 1000 frtot nyert: a 10155 sor. 34 sz.; 500 frtot nyertek: 53 sor. 13 sz., 1252 sor. 18 sz., 1496 sor. 24 sz., 6265 sor. 15 sz., 7140 sor. 24 sz.; 100 frtot nyertek: 526 sor. 32 sz., 1199 sor. 31 szám, 1518 sor. 17 sz., 4065 sor. 11 sz., 4936 sor. 34 sz., 6530 sor. 37 sz., 6921 sor. 28 sz., 8188 sor. 20 sz., 8320 sor. 31 sz., 11240 sor. 6 sz. 50 frtot nyertek: 258 sor. 2 sz., 2645 sor. 42 sz., 3255 sor. 2 sz., 3575 sor. 4 sz., 5284 sor. 43 sz., 6524 sor. 34 sz., 8894 sor. 2 sz., 9355 sor. 34 sz., 10785 sor. 41 sz., 11637 sor. 2 sz. A törlesztési huzásban kihuzattak a 325 600 2729 3262 3480 3689 4718 5556 5930 6538 6726 7803 8319 8431 8848 9375 9432 10275 10852 10927 11508 sorozatok.

— **Hivatalos piaczi árk Aradon.** (Szeptember 3.)
1. Gabnemelek: tiszta buza legnehezebb 8 frt 50 kr, közép 8 frt — kr, kétszeres legnehezebb 7 frt 50 kr, közép 6 frt 30 krajczár, rozs legnehezebb 5 frt 40 kr, közép 5 frt 80 kr, árpa legnehezebb 4 frt 50 kr

— **Az aradi ipartestület előjárósága** kimondja, hogy a fennforogó kérdésben a városi iparosság érdekeit tartja irányadóknak s azért az 1884. XVII. t. cz. 50. §-át teljesen fenntartandónak véleményezi és annak megváltoztatásának vagy hatályon kívül helyezésének nem tartaná méltányosnak az iparosok azon nagyobb része irányában, mely az új ipartörvény végrehajtásának egy részét magára vette s az iparhatósági teendőket teljesítő ipartestületek jelentékénél áldozatokkal tartja fenn.

— **Az aradi ipartestület előjárósága** kimondja, hogy a fennforogó kérdésben a városi iparosság érdekeit tartja irányadóknak s azért az 1884. XVII. t. cz. 50. §-át teljesen fenntartandónak véleményezi és annak megváltoztatásának vagy hatályon kívül helyezésének nem tartaná méltányosnak az iparosok azon nagyobb része irányában, mely az új ipartörvény végrehajtásának egy részét magára vette s az iparhatósági teendőket teljesítő ipartestületek jelentékénél áldozatokkal tartja fenn.

— **Az aradi ipartestület előjárósága** kimondja, hogy a fennforogó kérdésben a városi iparosság érdekeit tartja irányadóknak s azért az 1884. XVII. t. cz. 50. §-át teljesen fenntartandónak véleményezi és annak megváltoztatásának vagy hatályon kívül helyezésének nem tartaná méltányosnak az iparosok azon nagyobb része irányában, mely az új ipartörvény végrehajtásának egy részét magára vette s az iparhatósági teendőket teljesítő ipartestületek jelentékénél áldozatokkal tartja fenn.

Aradi pénztüzetek forgalmi kimutatása.

— **Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1886. év augusztushaváról.**

Betételek:	
Alladé mult hó végén	2055473.21
Betételek folyó hóban	147489.08
Összesen	2202962.29
Visszafeizések f. hóban	115586.91
Alladé folyó hó végén	2087375.38
Leszámitolás:	
Váltótárca-álladé mult hó végén	1153925.00
Leszámitolt váltók folyó hóban	495449.38
Összesen	1649374.37
Bejárt váltók folyó hóban	404161.66
Váltótárca-álladé f. hó végén	1155212.91

Előlegések kézi zálogokra.

Alladé mult hó végén	764507.73
Előlegezettett folyó hóban	120773.64
Összesen	885281.37
Bejárt előleg f. hóban	147311.16
Alladé folyó hó végén	737970.36

Jelzálogos kölcsönök:

Alladé mult hó végén	661907.33
Előlegezettett f. hóban	6300.—
Összesen	668207.33
Törlesztett folyó hóban	6047.53
Alladé folyó hó végén	662159.80

Pénztári forgalom:

Alladé mult hó végén	38192.50
Bevételek folyó hóban	512935.04
Összesen	551127.54
Kiadások folyó hóban	80458.21
Pénztári álladé folyó hó végén	46569.33

Az igazgatóság.

— **Az aradi kereskedelmi- és iparbank forgalmi kimutatása 1886. augusztushoról.**

Betételek:	
Alladé mult hó végén	frt 302491.52
Betételek f. hóban	24569.05
Összesen	327060.57
Visszafeizések f. hóban	12037.66
Alladé f. hó végén	frt 315022.91

Váltó-leszámitolás:

Tárca-álladé mult hó végén	frt 447784.66
Leszámitoltott f. hó végén	356777.02
Összesen	frt 804561.68
Visszaleszámitoltott folyó hóban	426429.67
Tárca-állad. f. hó végén	378132.01

Előlegések folyó számlában:

Alladé mult hó végén	frt 131098.15
Előlegzések f. hóban	3161.—
Összesen	134259.15
Visszafeizett f. hóban	3000.—
Alladé f. hóban	131259.15

Előlegések értékpapirokra:

Alladé mult hó végén	9362.—
Előlegzések f. hóban	1470.—
Összesen	10832.—
Visszafeizettett f. hóban	200.—
Alladé f. hó végén	10632.—

Pénztár-forgalom:

Alladé mult hó végén	frt 36736.58
Bevétel f. hóban	891207.15
Összesen	frt 928043.73
Kiadás f. hóban	869818.18
Pénzkészlet f. hó végén	31098.55

Az igazgatóság.

— **Vegyes közlemények.**

— **Az osztrák hitelsorsjegyek** huzásánál még a következő nyerevények huzattak ki: 400 frtot nyertek: 511 sor. 27, 69 és 74 sz., 757 sor. 46, 95 és 100 sz., 834 sor. 2 és 80 sz., 989 sor. 56 sz., 1639 sor. 55 sz., 1657 sor. 41 sz., 2137 sor. 13 és 68 sz., 2140 sor. 15, 61, 94 sz., 2340 sor. 77 sz., 2568 sor. 19, 34, 37, 40, 76, 82 sz., 2620 sor. 23 sz., 3133 sor. 28 és 80 sz., 3203 sor. 53, 59, 92, 98 sz., 3539 sor. 0, 20, 26, 58 sz., 3812 sor. 61 és 65 sz.

— **Az osztrák hitelsorsjegyek** huzásánál még a következő nyerevények huzattak ki: 400 frtot nyertek: 511 sor. 27, 69 és 74 sz., 757 sor. 46, 95 és 100 sz., 834 sor. 2 és 80 sz., 989 sor. 56 sz., 1639 sor. 55 sz., 1657 sor. 41 sz., 2137 sor. 13 és 68 sz., 2140 sor. 15, 61, 94 sz., 2340 sor. 77 sz., 2568 sor. 19, 34, 37, 40, 76, 82 sz., 2620 sor. 23 sz., 3133 sor. 28 és 80 sz., 3203 sor. 53, 59, 92, 98 sz., 3539 sor. 0, 20, 26, 58 sz., 3812 sor. 61 és 65 sz.

— **Az osztrák vöröskereszt-sorsjegyek** szerdai huzásánál még a következő nyerevények huzattak ki: 1000 frtot nyert: a 10155 sor. 34 sz.; 500 frtot nyertek: 53 sor. 13 sz., 1252 sor. 18 sz., 1496 sor. 24 sz., 6265 sor. 15 sz., 7140 sor. 24 sz.; 100 frtot nyertek: 526 sor. 32 sz., 1199 sor. 31 szám, 1518 sor. 17 sz., 4065 sor. 11 sz., 4936 sor. 34 sz., 6530 sor. 37 sz., 6921 sor. 28 sz., 8188 sor. 20 sz., 8320 sor. 31 sz., 11240 sor. 6 sz. 50 frtot nyertek: 258 sor. 2 sz., 2645 sor. 42 sz., 3255 sor. 2 sz., 3575 sor. 4 sz., 5284 sor. 43 sz., 6524 sor. 34 sz., 8894 sor. 2 sz., 9355 sor. 34 sz., 10785 sor. 41 sz., 11637 sor. 2 sz. A törlesztési huzásban kihuzattak a 325 600 2729 3262 3480 3689 4718 5556 5930 6538 6726 7803 8319 8431 8848 9375 9432 10275 10852 10927 11508 sorozatok.

— **Hivatalos piaczi árk Aradon.** (Szeptember 3.)
1. Gabnemelek: tiszta buza legnehezebb 8 frt 50 kr, közép 8 frt — kr, kétszeres legnehezebb 7 frt 50 kr, közép 6 frt 30 krajczár, rozs legnehezebb 5 frt 40 kr, közép 5 frt 80 kr, árpa legnehezebb 4 frt 50 kr

Szösszet.

(B.) Az üzlet szilárd. Készáru nagyban 28.75—29. kicsinyben 29.50 hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatozade.

(Szept. 3.)
A forgalom 20.000 mm. 5 krral drágább. Őszi buza 8.

40 év óta kipróbált

Anatherin fog- s szájaviz.

Dr. Popp J. G-től cs. kir. udv. fogorvos, Bécs, I. Bognergasse 2.

Tekintetes ur!

Miután ön fogszereinek a „Neue Freie Presse“ néhány nappal ezelőtt hozott egyik hirdetésében megemlíti, miszerint azok sokszorosan lesznek hamisítva, annál fogva bátorkodom egyenesen önhöz fordulni, hogy azokhoz valódi minőségben juthassak.

Betegeimnek már számtalanszor rendeltem azokat, most azonban sajnos, magannak van reaujuk szükségem, felkérem annak okáért: sziveskedjek nekem postafordultával az alábbi cikkeket megküldeni: 2 palack Anatherin-szájavizet 1 frt 40 krajával, 2 üvegdoboz Anatherin-fogtapaszt 1 frt 22 krajával, 3 db. illatos-fogtapaszt 35 krajával, 1 doboz fog ólmit 1 frtjával.

Kérem mielőbbi teljesítésének reményében, maradtam mély tisztelettel

DR. PREISS, titkos tanácsos.

Karlsbad, 1884. nov. 20. 78-45

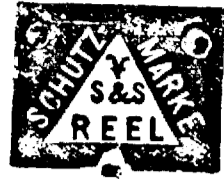
Kapható:

Aradon: Schaffer Adolf, Rosnyay Mária, Ring Lajos Kis István és Földes Károly gyógyszerészek urnál, Tócsa F. és társai, Elias Armin, Tócsa F. önz és Sde, Ernsey Gyula, Marcsák Gyula és Marx Adolf urak kereskedésében.

Uj-Arad: Ternágyó Caspar gyógyszer. — Gyula: Örtéy István és Winkler gyógyszer. — H. M. Nádorhely: Boratnyai C. gyógyszer. — Bereczek P. gyógyszer. és Kis Gyula gyógyszer. — Makó: Horváth Gyula és Laurenszky S. gyógyszer. — Siklós: Petrácz S. és Dobó István gyógyszer. — Hatföld: Örtéy gyógyszer. — Baja: Pöllermann gyógyszer. — Geizer C. gyógyszer. és Sárányi L. gyógyszer. — Nagy-Szilvás: Neuhold és Bretner E. gyógyszer. — Pécska Stiller Agoston gyógyszer. — Nagylak: Lenhardt gyógyszer. — Sigmánd: Csiky gyógyszer. — Pankola: Tanó gyógyszer. — Orosháza: Medvecsky gyógyszer. — Sarkad: Trajanovits gyógyszer. — Nagy-Sz. Miklós: Maly J. gyógyszer. — Szeged: Kovács gyógyszer. — Szentes: Dosa B. és Váradi L. gyógyszer. — Szabadka: Brenner F. gyógyszer. — Jók. K. gyógyszer. és Mikló gyógyszer. — Fegyverhaza: Hoffer gyógyszer. — Lippa: Áron József gyógyszer. — H. Ruzsómány: Lányi M. gyógyszer. — Nagyvárád: Jankó J. és Husella M. gyógyszer. — Halmás: Kovács gyógyszer. — Temesvár: Jansen R. gyógyszer. — Dvina: Bonák és Geregyi gyógyszer. — Csongrád: Horváth C. gyógyszer. — Datta: Braumüller J. gyógyszerészek urnál.

CACAO és CHOCOLADE

VICTOR

SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhaművészeti kiállítás a legmagasabb díjjal, a kintmentési oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyük és czégünk alatt valódiak. Kapható minden hírneves kereskedő urnál és csemegekereskedőnél, Aradon

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét.

Victor Schmidt & Söhne,

cs. kir. orsz. enged. gyárosok.

Gyár és központi szétküldési hely: **Bécs, IV. Allee-gasse, Nr. 48.** (a déli vasut mellett.)

649—886. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. vallás és oktatási ministerium az 1886. évi márczius hó 31-én kelt 7696. sz. rendeletével a gurbai gör. kath. pap laknál teljesítendő javítási munkák összes helyreállítását 1060 frt 67 kr. összeg s 100 kézi és 9 igásnapszám erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az **1886. szeptember 9-ik napjának d. e. 10 órájára az aradmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.**

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végr hajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 10 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap **d. e. 9 órájáig** a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1886. augusztus 25.

539—43

Az aradmegyei kir. államépítészeti hivatal.

Spitzer Jakab és Fia

posztó-, gyapjuszövet-, vászon- és szőnyeg-kereskedése Aradon, ajánlja a tavaszi évadra

ujonnan és dusan felszerelt raktárát,

legjobb minőségű és legdivatosabb

brünni, angol és francia férfi-ruha szövetek,

gráozi Cheviot és Stajer

190—43*

nyári lodennokban,

továbbá mindennemű peruvienne, dosking, posztó és tüffelekben, a legolesőbb árak számítása mellett.

Öltönyök elkészítése, kívánatra a legjobb munkások által és minden ár mellett elvállaltatnak.

Nagy raktár futó- és egyéb szőnyegekben.

710—1886.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonához tartozó, Barbus dülöbéli 40 hold földnek 1886. évi október 1-től 1892. évi szeptember végéig leendő bérbeadása iránt **f. é. szeptemberhő 7-ik napján, d. e. 10 órakor** árverést fog a gazdasági szék tartani. Kikiáltási ár egy évre holdankint 9 frt. Bánompénzül leteendő 36 frt. Árver lni lehet szóval, vagy a szóbeli árverést megelőzőleg benyújtandó írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a bérletni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A feltételek előzőleg is a gazdasági szék elnökénél, Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1886. évi augusztushó 31-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

712—1886.

Árlejtési hirdetmény.

A város által tartott lovak és bikák ellátására 1886. évi november 1-től 1887. év végéig szükséges mintegy 400 mtr. mázsa szalma szállításának elvállalása iránt **f. é. szeptember 7-ik napján, d. e. 10 órakor** árlejtést fog a gazdasági-szék tartani Kikiáltási ár mtr. mázsánként 1 frt 15 kr. Bánompénz 46 forint.

Árlejtési lehet szóval vagy a szóbeli árlejtés megkezdése előtt benyújtandó írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A feltételek előzőleg is Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1886. augusztus 31-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

A „Széchenyi irodalmi intézet“

papir-, író- és

rajzszer-raktárában

egy legalább 2 polgári- vagy középiskolai osztályt végzett ifju

tanulónak

fölvéttetik.

SZÉCHENYI IRODALMI INTÉZET

ARADON.

(Nyomda: megyeház-utca. Iroda és kiadóhivatal: főtér, Neuman-ház.)

Elvállal mindennemű családi, magánügyi, kereskedelmi, hivatalos és egyéb

NYOMTATVÁNYOK

elkészítését, gyors, pontos és csinos kivitelben, mérsékelt árakon.

Az intézet irodájában (főtér, Neuman-ház) elő lehet fizetni az

„ARADI KÖZLÖNY“

czimű napilapra, megjelen mint a fővárosi lapok, hétfőn és ünnepek utáni napokon is. A „Gombostű“ czimű havi közlöny az „Aradi Közlöny“ előfizetőinek díjmentesen jár.

Kiadásában kapható Petrovsky bíró ur „A közigazgatási törvények és rendeletek“ cz. műve, egy füzet ára 80 kr., továbbá az

IPARTÖRVÉNY

és az összes idetartozó rendeletek legteljesebb kiadása, ára 40 kr. (Ép most jelent meg.)

Az iskolai év kezdetével különösen figyelmezteti alólírott intézet a t. cz. szülőket és érdekelteket

iskolaszereinek,

ugymint: papir, toll, tenta, porzó, írón, tolltartó, tentatartó, tentaszárító, könyvbőrök, szíjak, füzettakaró mappák,

iskolatáskák, rajzeszközök,

(rajzpapir, deszka, rajzminták, czirkalmok, sat.) notesek (zsebjegyzőkönyvek), táblák, kések, tentatartók, vonalzó, zsinagtartó,

csinos kiállítású irófüzetek,

sat. sat. dus raktárára.

Ugyanott mindennemű papir, író- és rajzszer, valamint beadványi helyegek és postai értékjegyek kaphatók.